

Аҳамияти Ихлос

[Тоҷикӣ – Tajiki – طاجيکيۃ]

Таълиф: Абдуллоҳи Ҳайдарӣ

2012 - 1433

IslamHouse.com

﴿ أهمية الإخلاص ﴾

«باللغة الطاجيكية»

تأليف: عبد الله الحيدري

2012 - 1433

IslamHouse.com

Аҳамияти Ихлос

Ихлос амри боаҳамиятест ва тарки он хатаре бас бузург аст, зеро Аллоҳи мутаъол амали солеҳро қабул намекунад, магар ин, ки аз рӯйи ихлос ва барои ризояти Аллоҳи мутаъол бошад ва ҳар кас кореро анҷом диҳад, ки дар он шарике барои Аллоҳи мутаъол қоил шудааст, Аллоҳи мутаъол онро намепазирад, ҳар чанд, ки он амал боарзиш ва бузург бошад ва агар касе кореро фақат барои Аллоҳи мутаъол анҷом диҳад, Аллоҳи мутаъол онро мепазирад, ҳар чанд, ки амали бисёр кӯчак бошад.

"Ва амр нашуданд, магар ин ки Аллоҳро дар ҳоле парастииш кунанд, ки тамоми дин (ихлос)-ро барои ӯ холис карда бошанд".

Ва мефармояд:

﴿فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ﴾ [الزمر ٢]

«Пас ӯро парастииш кун дар ҳоле, ки дин (ибодат)-ро барои ӯ холис гардонӣ, огоҳ бош, ки дин (ибодат) холис фақат барои ӯст».

Аз халифаи рошид ва адолатгустари беҳамтои таърихи башар (пас аз Паёмбарон (а)), Умари Форӯқ (р.з) ривоят аст, ки фармуд: аз Расули Худо (с) шунидам, ки мефармуданд:

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، فَهَجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ يَنْكِحُهَا فَهَجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ إِلَيْهِ» بخاري ۱، و مسلم ۱۹۰۷

«Дору мадори аъмол бар ният аст ва бо ҳар шахс мутобиқ бо нияташ амал мешавад, пас касе, ки ҳичраташ ба сӯи Аллоҳ ва Расулаш бошад, муҳоҷири Аллоҳ ва Расул аст ва касе, ки ҳичраташ барои касби дунё ё издивоҷ бо зане бошад, пас ӯ муҳоҷири ҳамон чизест, ки барои он ҳичрат кардааст». (Бухорӣ 1 ва Муслим 1907).

Маънои ихлос инаст, ки мӯмин нияту амалашро пок карда ва онро аз ҳар гуна палидӣ ва шоибое, ки нияту амалро ботил мекунад ва ё дар камоли онҳо айбу эроде ворид мекунад, дур нигоҳ дорад, монанди риё ва шуҳратталабӣ ва худхоӣ ва бидъатгузорӣ ва ғайра.

Аллоҳи мутаъол дар ситоиши Саҳоба ва ёрони мухлиси Расули Худо (с) мефармояд:

﴿لَكِنَّ الرُّسُولَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ جَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَأُوَلِّتِكُمْ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ ۗ وَأُوَلِّتِكُمْ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۚ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٨٩﴾﴾ [التوبة ٨٨-٨٩]

«Вале паёмбар ва касоне, ки бо ӯ имон овардаанд, бо молу чони худ дар роҳи Худо ҷиҳод карданд. Некиҳо аз они онҳост ва онҳоянд, наҷотёфтагон! Худо барояшон бихиштхое, ки ҷӯйҳо дар он равон аст ва дар он ҷо ҷовидонанд, омода кардааст. Ин аст наҷоти бузург!».

Аз тарафи дигар, мунофиқин буданд, ки гар чӣ зоҳир бо Паёмбар (с) намоз меҳонданд ва ҷиҳод мекарданд, аммо аз ихлос ва имони воқеъӣ дӯр буданд. Инҳо дар бадтарин вазъият қарор доранд. Аллоҳи мутаъол дар бораи онон мефармояд:

﴿إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ﴿١١٥﴾﴾ [النساء ١١٥]

«Яқинан мунофиқон дар поёнтарин табақоти дӯзах қарор доранд ва ҳар гиз барои онон ёру мададгор нахоҳӣ ёфт».

Пас эй бародарони мусалмон! Дикқат кунед бо ин, ки шакли зоҳирии амал яке ҳаст. Мухлисон муқарраб ва растагоранд ва риёкорон рондашуда ва зиёнкор.

Ин чост, ки таъсири ният дар амал дида мешавад, чун амали Саҳобаи Расули Худо (с) ва мунофиқин дар зоҳир яке буда, аммо амали Саҳоба ҳамроҳ бо ихлос ва амали мунофиқин ҳамроҳ бо риё будааст ва мебинем, чӣ фарқест миёни подоши ин гурӯҳ ва ҷазои гурӯҳи дуввум.

Аз Абӯхурайра (р.з), саҳобае, ки бештарини аҳодисро ривоят карда ва ровии ҳудуди 5376 ҳадис аз аҳодиси Расули Акрам (с)) ривоят аст, ки фармуд: Аз Расули Худо (с) шунидам, ки мефармуданд:

«إِنَّ أَوَّلَ النَّاسِ يُقْضَىٰ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَلَيْهِ رَجُلٌ اسْتَشْهَدَ، فَأَتَىٰ بِهِ، فَعَرَفَهُ نِعْمَتَهُ، فَعَرَفَهَا، قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: قَاتَلْتُ فِيكَ حَتَّى اسْتَشْهَدْتُ: قَالَ كَذَبْتُ، وَلَكِنَّكَ قَاتَلْتَ لِأَنْ يُقَالَ جَرِيءٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أُمِرَ بِهِ فَسُحِبَ عَلَيَّ وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ. وَرَجُلٌ تَعَلَّمَ الْعِلْمَ وَعَلَّمَهُ، وَقَرَأَ الْقُرْآنَ، فَأَتَىٰ بِهِ، فَعَرَفَهُ نِعْمَةً فَعَرَفَهَا. قَالَ: فَمَا عَمِلْتَ فِيهَا؟ قَالَ: تَعَلَّمْتُ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ، وَقَرَأْتُ فِيكَ الْقُرْآنَ، قَالَ: كَذَبْتُ، وَلَكِنَّكَ تَعَلَّمْتَ الْعِلْمَ وَعَلَّمْتُهُ، وَقَرَأْتُ الْقُرْآنَ لِيُقَالَ: هُوَ قَارِءٌ، فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أُمِرَ، فَسُحِبَ عَلَيَّ وَجْهِهِ حَتَّى أُلْقِيَ فِي النَّارِ، وَرَجُلٌ وَسَّعَ اللَّهُ عَلَيْهِ، وَأَعْطَاهُ مِنْ أَصْنَافِ

المَال، فَأُتِيَ بِهِ فَعَرَّفَهُ نِعْمَهُ، فَعَرَفَهَا. قَالَ: فَمَا عَمِلْتُ فِيهَا؟ قَالَ: مَا تَرَكَتُ مِنْ سَبِيلِ
نَحْبٍ أَنْ يُنْفَقَ فِيهَا إِلَّا أَنْفَقْتُ فِيهَا لَكَ. قَالَ: كَذَبْتُ، وَلَكِنَّكَ فَعَلْتَ لِيُقَالَ: هُوَ جَوَادٌ
فَقَدْ قِيلَ، ثُمَّ أَمَرَ بِهِ فَسَجَبَ عَلَى وَجْهِهِ ثُمَّ أُلْقِيَ فِي النَّارِ» مسلم ۱۹۰۵

«Аввалин касе, ки аз миёни инсонҳо дар рӯзи қиёмат муҳокима мешавад, мардест ки зоҳиран шаҳид шуда, Аллоҳи мутаъол ӯро ҳозир мекунад ва неъматҳояшро бар ӯ мешуморад ва пас аз иқрори вай мепурсад: пас бо ин ҳама неъматҳо чӣ кор кардӣ? мегӯяд: Бори Илоҳо! Дар роҳи ту ҷангидам то ин, ки шаҳид шудам. Аллоҳи таъоло мефармояд: "дурӯғ мегӯӣи, балки ҷангидӣ, то ин ки ба ту шуҷоъ ва қаҳрамон гуфта шавад ва гуфта шуд! Он гоҳ Парвардигор дастӯр медиҳад, ки ӯро бар чеҳрааш бикашанд ва ба дӯзах бияндозанд».

Дуввум шахсе, ки илм омӯхта ва ба мардум таълим дода ва Қуръон хондааст. ӯро ҳозир мекунад ва пас аз он, ки неъматҳояшро бар ӯ мешуморад ва ӯ эътироф мекунад, мепурсад пас бо ин ҳама неъматҳои ман чӣ кор кардӣ? мегӯяд: Илм омӯхтам ва ба мардум омӯзиш додам ва ба хотири ризои ту Қуръон хондам! Мефармояд: дуруғ мегӯӣи!, балки илм омӯхтӣ то ин, ки ба ту олим гуфта шавад ва Қуръон хонди то ин, ки

ба ту қорӣ гуфта шавад ва гуфта шуд! Сипас дастур медиҳад, ки ўро бар чехрааш бикашед ва ба дӯзах биандозед.

Саввум шахсе, ки Аллоҳи мутаъол барояш rischi фаррох ато фармудааст ва ба ў ҳар гуна молу сарвати фаровон ато кардааст, пас аз ин, ки ўро меоранд ва неъматҳояшро бар ў мешуморад ва ў ба онҳо эътироф мекунад мепурсад: пас бо ин неъматҳои ман чӣ кардӣ? мегӯяд: Ҳеҷ чое набуд, ки ту дошта бошӣ дар он харҷ шавад, магар ин ки ман дар он чо ба хотири ту харҷ кардам!. Мефармояд: дурӯғ мегӯйи, балки харҷ кардӣ то ин, ки ба ту сарватманд гуфта шавад ва гуфта шуд. Сипас дастур медиҳад, ки ў низ бар чехрааш кашада шавад ва ба дӯзах андохта шавад". (Муслим 1905)

Аз ҳазрати Абӯхурайра (р.з) ривоят шуда, ки фармуд:

«يا رسول الله من أسعد الناس بشفاعتك يوم القيامة فقال لقد ظننت يا أبا هريرة أن لا يسألني عن هذا الحديث أحد أول منك لما رأيت من حرصك على الحديث أسعد الناس بشفاعتي يوم القيامة من قال لا إله إلا الله خالصا من قبل نفسه»

صحيح بخاري ٦٠٢١

«Арз кардам, эй Расули Худо (с)! Кист он, ки бештар аз бақияи мардум ба шафоъати шумо хушбахт мегардад? Фармуд: «касе, ки аз таҳи дил бо ихлос» ло илоҳа иллаллоҳ мегӯяд». (Саҳеҳи Бухорӣ 6021).

Пас эй бандагони Аллоҳ! Ва дӯстдорони имон ва ихлос! Бикӯшед, ки дар амал ихлос пеша кунед, ки мухлисон дар сояи раҳмат ва ҳифозати Парвардигор хоҳанд буд ва аз найранги шайтон ва ҳасрату зиён наҷот хоҳанд ёфт, чунон ки аз забони шайтон мефармояд:

﴿قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَا أُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٤١﴾﴾ [الحجر ١٩-٤٠]

«(Шайтон) гуфт: Парвардигорам! Ба иллоти ин, ки маро гумроҳ кардӣ, ман ҳатман зиндагии дунёро дар чашми онон музайян ҷилва хоҳам дод ва ҳамагиро гумроҳ хоҳам кард, магар бандагони мухлиси туро».

Шарти Аллоҳи мутаъол барои пазириши тавба, вучуди ихлос аст, ки дар амалашон мухлис бошанд, чунон ки мефармояд:

﴿إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا وَاعْتَصَمُوا بِاللَّهِ وَأَخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۗ وَسَوْفَ يُؤْتِي اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا﴾ [النساء ١٤٦]

«Магар касоне, ки тавба карданд ва гузашташонро ислоҳ намуданд ва ба ресмони Аллоҳ чанг заданд ва динашонро барои Аллоҳ холис карданд, ин гурӯҳ бо мӯминонанд ва ба зудӣ Аллоҳ ба мӯминон подоши бузурге хоҳад дод».

Умар (р.з) ба Саҳобаи чалилул-қадр, Абумӯсо Ашъарӣ (р.з) навиштанд: «Касе, ки нияташ холис бошад, Аллоҳи мутаъол ислоҳи байни ӯ ва мардумро ба ӯҳда мегирад».

(Ва шери Худо, домод ва писарамаки Расули Худо ва падарзани Умари Форӯқ ва падари Ҳасанайн) Алии Муртазо (р.з) мефармояд: «Аз кам будани амал нигарон набошед, нигарони ин бошед, ки мабодо амал қабул нашавад».

Пас эй мусалмонон! Ба ин руки бузург (яъне Ихлос) чанг бизанед ва дар амалатон фақат толиби ризои Аллоҳ ва хусули саъодати охират бошед. Ниятҳо ва иродаҳои худро холис кунед ва бо он чӣ Паёмбари гиROMиятон (с) чоиз қарор додааст, ба Аллоҳ

тақарруб чӯед".

Чунон чи Аллоҳи мутаъол мефармояд:

﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمُ إِلَهٌُ وَاحِدٌ فَمَن كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ
فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ ۗ أَحَدًا ﴿١١٠﴾﴾ [الكهف ١١٠]

«Бигӯ; Ман инсоне монанди шумо ҳастам, ба ман ваҳй мешавад. Албатта Худои шумо худост якто. Ҳар кас ба дидори Парвардигори худ умед мебандад, бояд кирдори шоиста дошта бошад ва дар парастии Парвардигораш ҳеҷ касро шарик насозад».

Аллоҳи мутаъол хитоб ба Расули Акрам (с) мефармояд:

﴿قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾
قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣﴾ قُلِ اللَّهُ أَعْبُدْ مُخْلِصًا لَهُ دِينِي
﴿١٤﴾﴾ [الزمر ١١-١٤]

«Бигӯ: (эй Паёмбар!) ба дурустие, амр шудаам, ки Аллохро мухлисона парастииш кунам ва дин (ва ибодатам)-ро фақат барои ӯ холис гардонам ва амр шудаам, ки аввалин мусалмон бошам. Бигӯ: агар ман

нофармонии Парвардигорамро бикунам, аз азоби рӯзи бузург метарсам. Бигӯ: фақат Аллохро мепарастам ва дин (ибодатам)-ро фақат барои ӯ холис мегардонам».

Ва мефармояд:

﴿فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۗ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ﴾ [الزمر ٢-٣]

«Пас ӯро парастииш кун, дар ҳоле, ки тамоми ибодотро барои ӯ холис гардонӣ. Бидонед, ки ибодати холис фақат барои ӯст».

Аз Саҳобии гиромӣ Ҷубайр бин Мутъим (р.з) ривоят аст, ки Расули Худо (с) фармуданд: «Се чизаст, ки қалби бандаи мусалмон аз он бениёз нест: ихлос дар амал ва насиҳат кардани ҳокимону раҳбарони мусалмон ва ҳамроҳ будан бо ҷамоъаи мусалмонон».

Ривоят аз Аҳмад (13369)

Маънои ҳадис инаст, ки ин се хислат дилҳоро ислоҳ мекунад, пас касе, ки ба онҳо ҷанг бизанад Аллоҳ дилашро аз макру хиёнат ва фитнаангезӣ пок мегардонад.

Эй бандагони Аллоҳ! Бидонед, ки монанди ҳар амали дигар ихлос низ самароте дорад. Аз боризтарин самароти ихлос, метавон умури зеро баршумурд:

- Таҳқиқи тавҳид ва яктопарастӣ ва солим мондан аз ширку нифоқ.

- Дохил шудан ба биҳишт ва начот аз оташи дӯзах.

- Қабул шудани аъмол ва чанд баробар шудани он.

- Омӯрзиши гуноҳон, албатта ширк бидуни тавба бахшида намешавад.

- Чашидани ҳаловат ва ширинии ибодат ва рушду тараққӣ дар мақомоти он.

- Растагор шудан ба шафоъати Расули Акрам (с) дар рӯзи қиёмат.

- Ба даст овардани камоли амният ва оромиш ва ҳидоят дар дунё ва охираат.

Имом Аҳмад бо санади мӯътабар аз Расули Худо (с) ривоят мекунанд, ки фармуданд:

«إن أخوف ما أخاف عليكم الشرك الأصغر قالوا: وما الشرك الأصغر يا رسول الله؟ قال: الرياء، يقول الله تعالى يوم القيامة إذا جازى الناس بأعمالهم: اذهبوا إلى الذين كنتم تراؤن في الدنيا، فانظروا هل تجدون عندهم جزاء»

«Яқинан чизе, ки беш аз ҳама ба хотири он бар шумо метарсам, ширки асғар аст". Саҳоба арз карданд: Эй Расули Худо (с), ширки асғар чист? Фармуданд: Аллоҳи мутаъол ҳангоме, ки дар рӯзи қиёмат подоши аъмоли бандагонро бидиҳад, ба риёкорон хоҳад гуфт: бираванд назди касоне, ки аъмолашонро дар дунё ба онҳо нишон медоданд ва бубинед оё подоше назди онон меёбед?» Муснади Аҳмад (924)

Парвардигоро! Дар тамоми гуфторҳо ва ниятҳову иродаҳоямон ба мо ва ҳамаи муслимин ихлоси комил, иноят бифармо.

اللَّهُمَّ اغفر لنا ولآبائنا وأمهاتنا وجميع المؤمنين والمؤمنات والمسلمين والمسلمات
الأحياء منهم والأموات، برحمتك يا أرحم الراحمين.